

ЕКОЛОГІЯ

УДК 796.071 : 371.711

І. Є. КОПКО, В. М. ФІЛЬ

Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка
вул. В.Івасюка, 11, Трускавець, Львівська обл., 82200

СОМАТИЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ЗВ'ЯЗКУ З СОЦІОЕКОЛОГІЧНОЮ СИТУАЦІЄЮ

Здійснено аналіз стану здоров'я та фізичної підготовленості студентської молоді. Встановлено зростання захворюваності серед студентської молоді, пов'язане з умовами життєдіяльності, психологічними навантаженнями та байдужим ставленням до власного здоров'я

Ключові слова: соматичне здоров'я, фізична підготовленість, фізичне здоров'я, рівень захворюваності, студенти.

Здоров'я підростаючого покоління на сьогодні є важливою національною проблемою. В Україні діє понад десяти державних програм, спрямованих на пропаганду здорового способу життя дітей та молоді, де одним із головних завдань освіти визначено виховання свідомого ставлення дітей до власного здоров'я та здоров'я інших людей, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження, зміцнення здоров'я підростаючого покоління [6].

Процес навчання в школі та вищому навчальному закладі пов'язаний із значними інтелектуальними та емоційними навантаженнями, що разом з несприятливим екологічним впливом призводить до несприятливих функціональних зрушень і відхилень у здоров'ї дітей та молоді [4].

Актуальність проблеми визначається насамперед тим, що у студентському віці відбувається інтенсивна соціалізація особистості. Встановлено, що найчастіше причиною різних відхилень у фізичному розвитку та стані здоров'я дітей є недостатня рухова активність [7]. Значна частина студентів має порушення опорно-рухового апарату. Захворювання опорно-рухового апарату в студентів посіли перше місце [4, 8].

За даними Драчука А. І., 46% студентів здорові, 34% мають незначні відхилення в здоров'ї і 20% молодих людей мають одночасно декілька захворювань [3].

Мета нашої роботи – визначити рівень соматичного здоров'я та фізичної підготовленості студентів перших курсів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка за період з 2005 по 2009 р.р. Для досягнення мети було поставлено наступні завдання: провести аналіз змін стану здоров'я та фізичної підготовленості студентів-першокурсників; визначити ступінь поширення окремих видів захворювань серед студентської молоді ДДПУ імені Івана Франка.

Матеріал і методи досліджень

Стан здоров'я студентів визначався за допомогою об'єктивних статистичних даних лікарського контролю та за допомогою анкетування, що слугує суб'єктивною оцінкою власного здоров'я.

При проведенні цього дослідження були використані дані із щорічних актів про стан здоров'я студентів згідно медогляду з метою встановлення фізичної підготовленості студентів для допуску їх до занять фізкультурою, а також дані про захворюваність з втратою працездатності за період 2005-2009 р.р. Визначено розподіл захворюваності серед студентів за групами захворювань відносно до кількості хворих та від загальної кількості обстежених студентів перших курсів.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, анкетування, щорічні медичні акти про стан здоров'я студентів.

Результати досліджень та їх обговорення

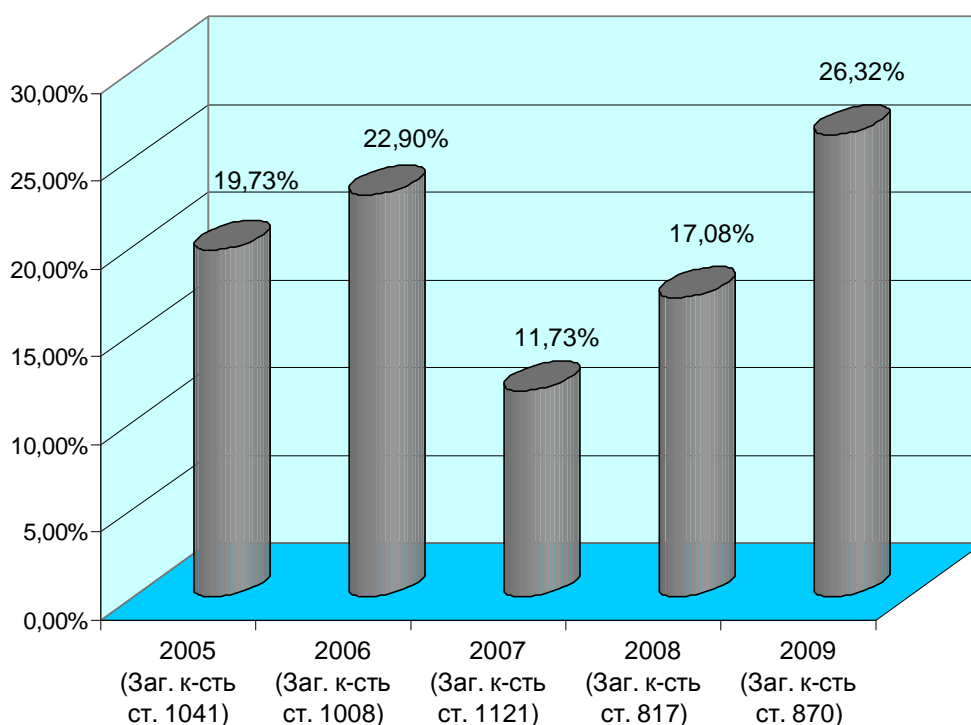

Рис. 1. Рівень захворюваності студентів перших курсів у 2005-2009 рр.

При аналізі даних медоглядів студентів спостерігається така закономірність: рівень загальної захворюваності має тенденцію до зростання з 11,73% у 2007 р. до 26,32% у 2009 р. Натомість рівень захворюваності у 2007 році був значно нижчим порівняно з 2005 та 2006 роком – 19,73% та 22,90% відповідно. (рис. 1).

У 2009 році спостерігається збільшення кількості захворювань на 9,24% порівняно з 2008 роком.

Після медичного обстеження кафедрою фізичного виховання студентів першого курсу розподілено на відповідні навчальні відділення. Встановлено відсоток студентів, допущених до занять в основній, підготовчій, спецгрупі та звільнених від занять за період 2005-2009 рр. (рис. 2).

Аналіз проведеного дослідження засвідчив, що кількість студентів в основній групі збільшилась з 66,16 % у 2005 р. до 75,17 % – 2009 р. За період з 2005 по 2009 рр. кількість студентів у спецгрупі також збільшилась: у 2005 – 14,97%, у 2009 – 16,56%. У підготовчій групі за цей період відбулось істотне збільшення: з 0,2% у 2005 р. до 4,48 у 2009 р. За цей період кількість студентів, які не пройшли медогляд, зменшується з 10,9% у 2005 р. до 1,26% у 2009 р.

Отримані нами результати співставні з результатами досліджень інших авторів [3, 5].

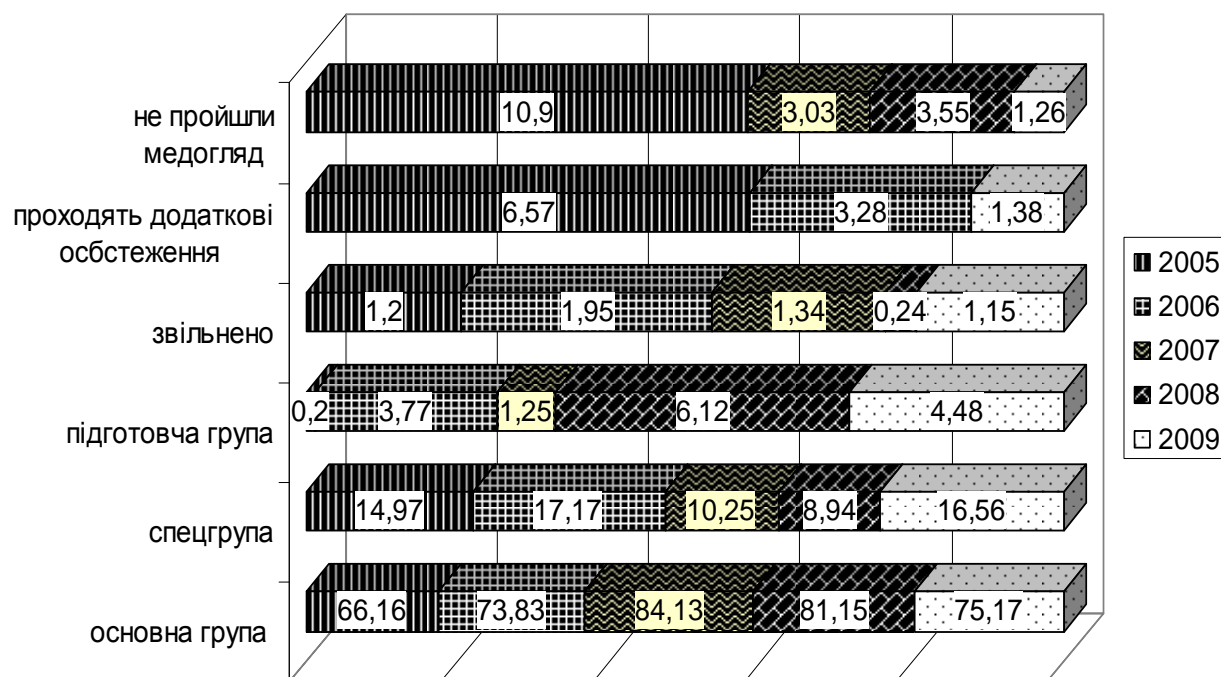

Рис. 2. Стан фізичної підготовленості студентів (%)

Частота найбільш поширених захворювань за період 2005-2007 рр. істотно знижується, зокрема: міопія – з 29,8 % до 24,7 %, сколіоз – з 25,6 % до 7,7 %, зоб – з 17,9 % до 2,1 %, вегето-судинна дистонія – з 12,5 % до 10,3 %, пролапс мітрального клапану – з 9,5 % до 4,6 %, ревматизм – з 6,5 % до 4,1 %. Така закономірність має як позитивні, так і негативні сторони. Позитивно, що значно зменшилась кількість таких захворювань, як вегето-судинна дистонія, ендемічний зоб, сколіоз та ревматизм у 2005-06 рр. Але разом з тим, медогляд 2008-09 рр. виявив збільшення кількості студентів з такими захворюваннями, як анемія, пігментний невус спини, бородавчий невус шкіри, міопія, цукровий діабет, ожиріння, остеохондроз, альгодисменорея, тонзилогенна кардіопатія.

Навчання у вищих навчальних закладах часто призводять до напруження психічних функцій, емоційного перевантаження, зниження загального адаптаційного потенціалу, перевтоми, що є основними передумовами розвитку захворювань. Отже, протягом навчання у ВНЗ стан здоров'я студентів погіршується, що підтверджується низкою результатів досліджень інших авторів [1, 4].

Серед студентів першого курсу 2008 р. порівняно з студентами першого курсу 2007 р., реєструється у два рази більше онкопатології, невроло-гічної та ортопедичної, у три рази більше ендокринологічної патології. У 2009 році також спостерігається збільшення відсотка терапевтичної, офталь-мологічної та ортопедичної патології. Середні показники ЛОР-патології за всі роки становили 0,52%, а у 2009 цей показник збільшився у 6,5 разів (табл. 1).

У структурі поширеності захворювань серед студентів університету найчастіше трапляються захворювання органів дихання. Гострі та хронічні захворювання мають істотний вплив на нейроендокринні механізми регуляції імунітету, що в свою чергу може відбитися на потенціалі вищих інтелектуальних підходів навчання та творчих можливостей індивіда.

При аналізі отриманих даних простежується прямий зв'язок рівня захворюваності студентів з санітарно-гігієнічними умовами в університеті. Основними причинами прояву захворюваності серед опитаних студентів є:

- наявність хронічних форм захворювань, які виникли під час навчання у школі;
- недостатня фізична активність більшості студентів;
- неуважне ставлення студентів до свого здоров'я;
- нерегулярні профілактичні обстеження;
- порушення вимог лікування захворювання у стаціонарних умовах, самолікування;

- незбалансоване, нерегулярне харчування, недостатнє споживання вітамінів, насамперед у весняний період;
- значна поширеність шкідливих звичок серед молоді, зокрема паління та вживання алкоголю;
- виникнення стану фізичної та розумової втоми.

Таблиця 1

Рівень захворюваності серед студентів перших курсів протягом 2005-2009 р.р.

	I курс				
	2005	2006	2007	2008	2009
Терапевтична патологія	10,29%	8,63%	3,77%	3,97%	7,12%
Офтальмологічна патологія	1,44%	6,45%	3,4%	4,71%	6,32%
Патологія ЛОР-органів	0,62%	0,80%	0,18%	0,49%	3,44%
Ортопедична патологія	3,90%	4,36%	2,57%	4,34%	5,97%
Урологічна патологія	1,44%	0,99%	0,91%	0,99%	1,37%
Гінекологічна патологія	0,51%	-	-	0,12%	0,34%
Неврологічна патологія	0,62%	0,49%	0,27%	0,74%	0,34%
Ендокринологічна патологія	0,51%	1,09%	0,36%	1,11%	0,91%
Дерматологічна патологія	-	-	0,18%	0,12%	0,11%
Онкопатологія	0,20%	0,09%	0,09%	0,49%	0,34%
Інваліди III групи	0,10%	-	-	-	-
Інваліди II групи	0,10%	-	-	-	-
Не пройшли медогляд	6,60%	-	3,03%	1,34%	1,26%

В умовах низької якості медичного обслуговування студентської молоді і відсутності в них достатнього рівня валеологічних знань, фізична культура виступає засобом відновлення і зміцнення здоров'я організму. Вважаємо, що перспективним напрямком поліпшення рівня соматичного здоров'я є розробка та впровадження щоденника здоров'я студента, на основі якого буде створюватися індивідуально-оздоровча система. Як зазначає Г.Валеева, правильно організована оздоровча робота сприяє покращенню стану здоров'я на 20-30% [1]. Підготовку до оздоровчої роботи в школі потрібно починати з особистісної мотивації студентів до здорового способу життя.

Висновки

Встановлено зростання захворюваності серед студентської молоді, пов'язане з умовами життєдіяльності, психологічними навантаженнями та байдужим ставленням до власного здоров'я

1. *Валеева Г. В.* Проблемы оздоровительной работы со студентами педагогического вуза / Г. В. Валеева, В. С. Мишарина // Вестник ОГУ. Приложение "Здоровьесберегающие технологии в образовании" – 2005. — № 11. — С. 107–110.
2. *Глухов В. І.* Нові напрямки розвитку фізичного виховання учнів у загальноосвітніх школах України / В. І. Глухов // Підготовка спеціалістів фізичної культури та спорту в Україні : матеріали науково-практичної конференції. — Луцьк: Настир'я. — 1994. — С. 367–369.
3. *Драчук А. І.* Оптимізація фізичного виховання студентів вищих закладів освіти гуманітарного профілю : автореф. дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення / Драчук А. І.; Львівський державний інститут фізичної культури. — Львів, 2001. — 20 с.
4. *Кокаева И. Ю.* Гигиеническая подготовка студентов – будущих учителей начальных классов / И. Ю. Кокаева // Санитария и гигиена. — 2005. — № 1. — С. 35–36.
5. *Сіренко Р.* Фізичний стан як критерій якості процесу фізичного виховання студентів / Р. Сіренко, Т. Козакова // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : збірник наукових праць. — Вінниця, 2007. — № 1. - С. 87–89.
6. *Стан здоров'я дітей та підлітків в Україні та надання їм медичної допомоги за 2005 рік : Статистичний довідник МОЗ України : [за ред. Моїсеєнка Р. О.].* — К.: Центр медичної статистики МОЗ України, 2006. — 211 с.
7. *Сухарев А. Г.* Здоровье и физическое воспитание детей и подростков / А. Г. Сухарев. — М.: Медицина, 1991. — 272 с.

8. *Товт В. А.* Фізичне виховання та активність як фактор адаптації молоді до вищої школи / В. А. Товт // Педагогіка. Соціальна робота. — Ужгород, 2000. — № 3. — С. 72–75.

И. Е. Копко, В. М. Филь

Дрогобычский государственный педагогический университет им. Ивана Франко, Украина

СОМАТИЧЕСКОЕ ЗДОРОВЬЕ И ФИЗИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВЛЕННОСТЬ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ В СВЯЗИ С СОЦИОЭКОЛОГИЧНОЙ СИТУАЦИЕЙ

Осуществлен анализ состояния здоровья и физической подготовленности студенческой молодежи. Установлен рост заболеваемости среди студенческой молодежи, связанный с условиями жизнедеятельности, психологическими нагрузками и безразличным отношением, к собственному здоровью

Ключевые слова: соматическое здоровье, физическая подготовленность, физическое здоровье, уровень заболеваемости, студенты

I.E. Kopko, V.M. Fil`

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ukraine

SOMATIC HEALTH AND PHYSICAL PREPAREDNESS OF STUDENT YOUTH IN CONNECTION WITH SOCIOECOLOGICAL SITUATION

We give you the results of the 1 year students health state investigation of the Drohobych State Pedagogical University named after I. Franko. We made an accent for the necessary of health strengthening of student's youth, studying the main principles of hyaline of brainwork, proving the physical-sanitary work.

Key words: somatic health, physical preparedness, level of morbidity, students, pathology

Рекомендує до друку

В.В. Грубінко

Надійшла 9.02.2010